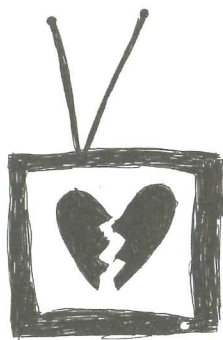

acties, lidmaatschappen allerhande en stedelijke, gewestelijke, nationale en internationale databanken minutieus het doen en laten van elk van ons in kaart. En Gates weet natuurlijk dat de computertechnologie ons zeer binnenkort zal toelaten om eigenhandig evenveel informatie te vergaren en te bewaren: 'Uw zakpc zal een geluids-, tijds-, en plaats- en uiteindelijk zelfs videodossier kunnen bijhouden van alles wat er met u gebeurt. Hij zal elk woord dat u zegt en elk woord dat tegen u wordt gezegd kunnen vastleggen, evenals uw lichaamstemperatuur, uw bloeddruk, de barometersstand en allerlei andere gegevens over u en uw omgeving. Hij zal uw interacties met de snelweg kunnen bijhouden – alle commando's die u invoert, de boodschappen die u verstuurt en de mensen met wie u belt of die u bellen. Het daaruit resulterende dossier zal het ultieme dagboek, de ultieme autobiografie zijn, als u daar behoefte aan hebt.'

De onderliggende suggestie van deze lofzang op de schier oneindige mogelijkheden van de computer luidt natuurlijk dat iedereen, ook u en ik, behoefte heeft aan de genoegens van een gedocumenteerd bestaan. Wie wil zich tenslotte niet ten allen tijde kunnen beschermen tegen staats- en ander terrorisme, tegen straatcriminaliteit, inbraak en andere werkelijke of ingebeelde onveiligheidsgevoelens? Wie verkiest geen waterdicht alibi tegen valse beschuldigingen of, in het omgekeerde geval, onomstotelijke bewijzen van schuld? In ruil voor die garantie blijft voor menig tv-kijker de invasie van zijn privacy slechts een kleine prijs om te betalen. Niet in het minst omdat hij bij de belofte van nakend onheil zelf maar al te graag zijn privé-bestaan in de openbaarheid gooit, getuige daarvan de golf van emotie-tv en andere reality shows die tv-zenders wereldwijd overspoelt.

Of het nu om persoonlijke drama's of om historische omwentelingen gaat, in het geval van een ramp zet de televisie eerder aan om te blijven kijken dan wel om te evacueren. Meer nog, de televisie cultiveert de ramp eerder dan ze in te dijken. In hun zucht naar meer werkelijkheid voeren tv-makers en tv-kijkers gelijk de dosis sluimerend ongeluk de hoogte in. De tv-journaals berichten uit goede gewoonte de gebruikelijke schandalen, vermeende complotten en daadwerkelijke catastrofes vanuit alle windhoeken. Maar in de praatprogramma's getuigt Klein Vlaanderen, Jan Publiek, of hoe de man in de straat voor de gelegenheid mag heten, van de belangrijkere gesels van alledag: eetstoornissen, disfunctionele relaties, medicatieverbruik en vooral seksualiteitsbelevissen. In de huidige bekentencultuur vindt het

gesloten circuit dat de televisie altijd al geweest is, een vruchtbare voedingsbodemp. De camcorderbijdragen die de intimiteit van het familieleven en public steevast als een miniramp portretteren of ronduit ensceneren (vader belandt bij het vissen in het water, moeder

laat de frietketel vlam vatten, zoonlief stort met zijn driewieler van de trap, het dochtertje stopt haar favoriete huisdier in de microgolf), winnen een camcorder waarmee de volgende inzending kan worden aangemaakt, of een vhs-recorder zodat de eigen verschijning op het scherm te pas en te onpas kan worden herbekeken. Wie nog geen videorecorder bezit, kan in hoogsteigen persoon in de praatstoel terecht om zijn geestelijke, lichamelijke, financiële of welke problemen dan ook in geuren en kleuren uit de doeken te doen. De bv's en andere tv-professionals mogen op hun tellen passen want de favorieten van de beeldbuis ogen hoe langer hoe vertrouwder: binnen afzienbare tijd roept de kijker zichzelf uit tot ster aan het mediafirmament.

Diezelfde zucht naar herkenning heeft tenslotte ook Lady Di de das omgedaan. Haar carrière staat van meet af aan in het teken van de sociale pornografie. De verlovings met Charles, de Prins van Wales, mag dan als twee druppels water op een sprookje gelijken, nog voor zijn voltrekking wordt de harde werkelijkheid ervan bewaarheid. De 19-jarige verloofde – jong, mooi, onschuldig en bijgevolg moeilijk te vinden ten tijde van de pil – wordt meteen publiekelijk doorgelicht. Haar oom verzekert haar maagdelijkheid terwijl de gynaecoloog van het hof haar vruchtbaarheid bevestigt. De geteleviseerde huwelijksceremonie is de logische volgende stap in de herziene pr-strategie van een koningshuis dat meer de indruk wil wekken dicht bij zijn volk te staan. Wereldwijd zijn 750 miljoen kijkers getuige van een door en door Britse affaire: het droomhuwelijk van de jongste dochter van graaf Spencer met de zoon van

koningin Elisabeth II van Groot-Brittannië belooft een getrouwe opvoering van George Bernard Shaw's bekende toneelstuk *Pygmalion* waarin de geleerde professor Higgins een wedenschap aangaat om op korte tijd een arm en dom straatverkoopster te om te toveren tot een heuse dame met smaak en manieren. Maar het opzet mislukt: deze assepoester groeit haar prins over het hoofd, dit maagdelijke lam dat dienst moet doen als broedmachine voor de troonopvolger groeit in de publieke arena zienderogen op tot een rebelse vrouw met de vinger willens nillens aan de pols van haar tijd.

Juist aan die transformatie van droomprinses – oorspronkelijk bestemd voor een ongevaarbaar bestaan als ijskoningin – naar laat-twintigste-eeuwse huismoeder van vlees en bloed, heeft Di haar ongeëvenaarde populariteit ongetwijfeld te danken. Geheel in tune met het televisielandschap van de jaren negentig worstelt zij met de valkuilen van het moderne huwelijk. Met haar depressies, eetstoornissen, zelfverminkingen, zelfmoordneigingen en -pogingen en haar uiteindelijke echtscheiding zou zij een welkome gast zijn in de reality shows van Oprah Winfrey, Jerry Springer, Jenny Jones, Ricky Lake, of dichterbij huis, in *Goedele*, *Jambers*, *De Kleine Wereld* of *Jan Publiek*. Maar haar status bezorgt haar een eigen show wanneer de respectabele BBC een integrale uitzending van zijn *Panorama*-actualiteitenreeks besteedt aan een sober maar uitvoerig gesprek waarin zij onomwonden haar diepste zielenroerselen en hoogst persoonlijke problemen (inclusief haar eigen overspel en dat van haar man) opbiecht. Vanaf dat moment treedt de Britse koninklijke familie voorgoed een nieuw tijdperk binnen. De tabloidpers heeft het weliswaar al veel langer over de teloorgang van het Huis van Windsor: we schrijven de jaren '80 en zowat alle leden van het hof worden geportretteerd als hoofdrolspelers in de soapseries *Dallas* en *Dynasty*, een sterrol waar zij zich uiteindelijk ook fier naar gaan gedragen. Maar het is Diana die met haar onewomanshow, voorafgegaan door de bestsellerpublicatie van haar biografie, *Diana: Her True Story* (geschreven door ene Andrew Morton maar daarin zo goed als zeker bijgestaan door de prinses zelf), de magie van het koninklijk bestaan ontmaskert als het herkenbare verhaal van Alleman. Vooral haar analyse van de familiale problemen die tot haar ziektegeschiedenis leiden, vormt de ultieme aha-erlebnis: zij heeft geleerd dat 'there's no better way to dismantle a person than to isolate him', en als onbedoelde omschrijving van het tv-kijken kan dat tellen.

Antifeministe Camille Paglia loopt, zoals gewoonlijk, hard van stapel bij een fenomeen als